

ГУСАКОВСЬКА Т.О., канд. екон. наук, доцент, Полтавський
університет економіки і торгівлі

ФІЛЬКО В.А., магістрант, Полтавський університет економіки і
торгівлі

СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

В нинішніх умовах динамічних змін в економіці та постійних викликів для підприємства, забезпечення ефективності процесу стратегічного управління вимагає застосування інструментів, що дозволять підвищити обґрунтованість управлінських рішень та необхідну гнучкість та адаптивність підприємства. Сьогодні менеджмент підприємства потребує інструментарію, який дозволив би наповнити процес прийняття рішень у процесі формування стратегії адекватною і достатньою інформацією. Одним із таких інструментів є система збалансованих показників, що набуває все більшого поширення в практиці управління підприємствами.

Система збалансованих показників (ЗСП) включає фінансові та нефінансові показники, що відображають кількісну або якісну зміну результатів відповідно до стратегічних цілей підприємства. Ця система містить основні показники ефективності, необхідні для кожного об'єкта контролю та порядок їх розрахунку і оцінювання. Вона становить основу для прийняття рішень, базується на оцінці ефективності діяльності підприємства і спрямована на досягнення його стратегічних цілей.

Класично ЗСП включає чотири основні аспекти: фінансову діяльність, відносини зі споживачем, внутрішню виробничу діяльність, навчання і розвиток. Ці чотири діяльності організації мають причинно-наслідкові зв'язки та пов'язують управлінські процеси та їх результати в минулому, теперішньому і майбутньому.

Набір показників в рамках основних чотирьох складових ЗСП дає основу для формування стратегії підприємства і включає кількісні характеристики для інформування про основні чинники успіху та досягнення стратегічних цілей. Формулюючи очікувані результати, підприємство ставить цілі і створює умови для їх реалізації, а керівництво направляє енергію, здібності і знання співробітників на вирішення завдань довгострокової перспективи .

Суть введення ЗСП не тільки в можливості оцінювати стан організації по найважливіших напрямках її діяльності, а й забезпечувати їх поєднання і взаємодію для досягнення її стратегічних цілей. Головне завдання ЗСП - трансформування стратегії організації в конкретні показники; з їх допомогою діяльність організації може бути збалансована за основними напрямками і забезпечене ефективне стратегічне управління її діяльністю.

Структура системи основних показників ефективності залежить від специфіки підприємства та завдань управління. Основними вимогами до них є: обмежена кількість; єдність для всього підприємства; вимірність, можливість кількісного вираження; можливість впливати на чинники; а також стимулювання працівників.

Відображаючи основні стратегічні напрямки діяльності організації, ЗСП є інструментом, що дозволяє моніторити основні організаційні процеси, вчасно виявляти відхилення та вносити корективи, а також направляти основні зусилля на вирішення ключових для розвитку організації проблем.

Список літератури: 1. Kaplan R. S., Norton D. P. The Balanced Scorecard—Measures that Drive Performance. URL: <https://hbr.org/1992/01/the-balanced-scorecard-measures-that-drive-performance-2>. 2. Офіційний сайт «Balanced Scorecard в Україні» URL: <http://bsc.org.ua/>. 3. Рибалко-Рак Л. А., Кірсей В.Д., Полещук М.С. Стратегічне управління в соціально-економічних системах: генезис та сьогодення. Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 19–20 листопада 2020 року). Полтава : ПУЕТ, 2020. С. 249-251. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10693>